

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

L. Hornyák Viktor.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

A parlamenti ellenzék.

Nemrégiben Pulszky Ferencz azt írta egyik vezércikkében, hogy az ellenzék főadata a parlamentben nem a terrorizálás, hanem a — kapacitálás.

Őszintén szólva, ennél naivabb megjegyzést soha sem hallottam még a parlamenti ellenzék főadatáról. Látszik, hogy Pulszky vezércikkeiben csak csevegni szokott; de gondolkozni, az eszmék mélyére szállani nem. Mert ugyan hol van a világon az a jámbor ember, a ki elhinné, hogy a többséget akár maga aranyzáju szent János is kapacitálni bírhatná az ellenzéki padokról? Hiszen 16 esztendő alatt egyetlen egy példa nem volt rá a magyar parlamentben, hogy az igaz szó még a legékesebb formában is győzött vagy kapacitált volna. Tizenhat év alatt az ellenzék jelesei bizonyára mondtak szép, sőt remek beszédeket; Apponyi Albert gróf, Ugron Gábor szónoklatairól ezerszer hallottak és olvashattak az újságokban, hogy beszédek az egész házat elragadták. Hanem arra nincsen példa, hogy egy ellenzéki szónoklat a többséget elhatározásában megingatta vagy éppen ellenkező vélemény felé hajlította volna.

A kapacitálás tehát a magyar parlamenti ellenzéknek csakis ideális, teoretikus fegyverei közt szerepelhet. Valósággal azonban úgy áll a dolog, hogy az ellenzék beszélhet akár száz esztendeig: minden szónoklat, minden gyönyörűség kapacitálási kísérlet csak fölösleges időpazarlás; mert a többség rendületlenül áll, bedugja füleit és szavaz.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A munka.

— Irta: *Rudnyánszky Gyula.* —

Azt tartja a közmondás, hogy a munka nem szegyen. Pedig hát manapság az emberek semmit se szégyenlenek olyan nagyon, mint épen a munkát. Ebben a szemfényvesztő, léha modern világban bizony, a munka nem egyszer lealáz. Hány van, a ki eltitkolja, hogy dolgozik, bizonyosan, mert — szégyenli. No de nem akarok én most nagyhangu prédikációt tartani neked, sirod fölött tánczoló tizenkilencedik század! Csak egy kis tükröt tartok eléd, nézz bele s ismerd meg saját gyarlóságaidat.

Belép a divatkereskedésbe egy igen egyszerűen, de tisztességesen öltözött uri nő.

Az üzlet gazdája, vezetője, segédje, inasa, mind egyszerre megszólal, nyájasan, bókolván, hajlongva, kezet dörzsölve, mosolygósan:

— Kezét csókolom nagysád. Jó napot kívánok nagysád. Mit parancsol nagysád? Mivel lehetek szerencsés szolgáltni, nagysád?

Az uri nő elpirul, tétován tekintget hol

Kétségtelen, hogy ez a sivár helyzet az ellenzék működését megbénítja és nemcsak hogy a parlamenti ellenzék főadatának praktikus hasznát teszi illuzóriussá, hanem magát a parlamentárizmust is egyszerűen üres formává, játékszerű látványossággá alacsonyítja. Mert hiszen az ellenzéknek eszmékkel, elvekkkel, érvekkkel, a szónoklatok varázsával, az igazság erejével győzni, a többséget kapacitálni és így a kisebbségnek a politikai küzdelem parlamenti szóharczában többséggé válni teljes lehetetlenség.

Ám, ha ez a meddő állapot az ellenzék helyzetét súlyossá is teszi; mindamellett a komoly vád mindezekért magát a parlamenti ellenzékét éppúgy éri, mint a nyakas, vakbuzgó többséget. Sőt bizonyos tekintetben az ellenzék még bűnösebb a többségnél. Mert ha az ellenzék öntudatosabb, kompaktabb és az alkotmányos főadatok végzésére érettebb s ezzel egyben az állam ügyeinek vezetésére hivatottabb: akkor az érzéketlen tömeggé renyhült többség nem merné a parlamentárizmust, az alkotmányosságot, a nemzeti függetlenség érdekeit annyira fitymálni s annyszor mellőzni.

De hát nekünk igazán erős, hatalmas ellenzékünk nincsen. Sőt oly értelemben véve, hogy kormányválság esetén a szabadelvű párt helyét a parlamentben és a nemzet szívében más párt foglalhatná el, — nemcsak hatalmas, erős, de egyáltalán semmiféle ellenzékünk sincs. Csak ellenzéki férfiak vannak, a kik a hazáért, elveikért élnek-halnak; de vezérletre al-

erre, hol arra. Végre félénken, a legnagyobb zavarban előhuz muffjából egy kis csomagot.

— Kérem . . . én . . . körülményeim . . . bocsánat . . . azt mondják, szépen tudok himezni . . . Szeretném munkámat . . .

A gömbölyű arczok hirtelen megnyulnak. A főnök begombolkozik és visszavonul, az inas egy vég vásznat kap föl és épen az urnó feje fölött dobja föl a szolgának a karzatra. Az üzletvezető pedig csak úgy foghegyről oda szól az asszonyságnak:

— Hja lelke munkát akar? Rosszkor jött. Majd holnap jöjjön vagy holnapután. Most nem érünk rá magával bibelődni.

A nő szédülve tántorgott ki a boltból . . .

Kasza Pista szegény ördög. Valamikor, persze, jobb világot élt. Négyes fogat, kártya, cigány, szép asszonyok. De most? Egy régi ismerőse, nagy nehezen beajánlotta valamelyik miniszteriumba — napidijának. Ott körmöl Kasza Pista reggel 8 órától délig 12 óráig, délután kettőtől hatig.

De ezt a munkát jobban eltitkolja, mintha lopott volna.

Este fél hétkor, hazafelé menve, találkozik a váci-utcán egy hajdani jó cimborájával.

kalmás, kész programú ellenzékkel a kormánypárttal szemben — hiába keresünk.

És az a legszomorubb a dologban, hogy az ellenzék nemcsak a parlamentben, hanem a nemzet szívében se bír többségre vergődni. A függetlenségi párt ugyan fennen hangoztatja, hogy a nemzet szívének ő a választottja. Hanem ez csak politikai frázis, afféle madárcsalogató. — Igazság szerint pedig ez a párt a legkevésbé sem szolgált rá, hogy a nemzet szívére meghódíthassa. Politikai programot, melyet a mai Magyarország többsége szíve szerint lelkesen magáénak vallhatna, a függetlenségi párt egyáltalán nem tud adni. Egy zászlót lobogtat ugyan: a nemzeti függetlenség zászlaját; de ezt is csak elvben, ideális távolságban a politikai cselekvés terétől. És a nemzeti függetlenség nem is alkalmas egy párt élére vezéreszmének. Mert hiszen ezt minden magyar ember forrón óhajtja; a nemzeti függetlenség tehát, mint legmagasabb cél, egész Magyarországnak politikai hitvallása s az egész nemzet programja. Mije van azonban ezen kívül a függetlenségi pártnak külön? A mai formák keretén belül miért nem tudja megtalálni az utat a nemzet szívéhez? Magyarország millióinak ma legfőbb álma, törekvése a nemzeti állam; milliókat lelkesít ma egy eszme, egy cél: hogy Magyarország ne legyen összepaktált nemzetiségeké, hanem legyen egy nemzeté. A radikális függetlenségi párt ugynevezett nemzetiségi politikája pedig távolabb áll a nemzet e vá-

— Honnan, honnan, Pista?

— A „Korona“ kávéházból jövök.

— Még mindig kártyázol?

— Nem én. Kibiczelni szoktam.

— S ér az valamit?

— Pajtás, biztos pénz a kibiczelés. Pártnemremtől naponként keresek 1 frt 50 krt . . .

. . . Épen ennyi a diurnuma. S Kasza Pista nem röstelli azt hazudni, hogy kibiczpénzből él.

Fodor Elemér korrektor egy napilapnál. Este 7 órakor kezdődik a munkája. Délután rendszeren az Erzsébet-kávéházban politizál barátival. Néha el-elmerül beszélgetésbe, vagy vitatkozik valami nagy dologról. E közben üti a hetet. Fodor Elemér föl pattan és indul.

— Hová oly sietve? Maradj még egy félóraig.

— Nem lehet barátom. Színházba megyek. Nem láttam még ezt a darabot s mondják, hogy mindjárt az elején nagyon érdekes.

— Jó mulatást! — zugják utána barátai gunyosan.

S Fodor Elemér másnap elbeszéli, milyen pompásan mulatott.

Gábor magánhivatalnok. Főnöke derék, hu

Nagy választék sirlámpákban.

gyától, mint a legmonarhikusabb osztrák-magyarok törekvése.

Vagy talán a választási rendszer bálványimádásával találta el ez a párt az igazi hangot? Erről jobb nem beszélni. Hiszen a vármegye reformálását még maga az obstrukciós párt is sürgősnek tartja és hevesen elítéli a mai állapotokat. A mi pedig a választási rendszerhez ragaszkodását illeti, ezzel már mindenki tisztában van, hogy ez a függetlenségi pártnak nagyon is elkészt, szerencsétlen szerelme. A nemzet nem adja rá áldását

Mit mondjunk már most a mérsékelt ellenzékéről? Ennek czime, multja, jelene és jövője egyáltalán nem népszerű. Kiváló államférfiak tartoznak e párt kötelékébe, sőt vezére Apponyi Albert gróf, Baross Gábor mellett, határozottan a ház legfőbb ékessége; de mint ellenzék, mint párt, tehát mint határozott numerus a politikai számvetésben a mérsékelt ellenzék igazán csak mérsékelt értékű. Egyes férfaiért rajong a nemzet és visszafojtott lélekzettel lesi, várja a bűvös megváltó jelszó kimondását. Hanem a párt egyre habozik, mérsékli magát.

Csoda-e ily körülmények közt, hogy a nemzet aggódva néz a jövőbe? Parlamenti ellenzék nélkül a parlamentarizmus elveszti alkotmányos talaját. Politikai ellenzék nélkül a nemzet nem élhet. Ez neki a tápláló eső, az élető nap, az üdítő vihar.

Nagy átalakulások sodrójába kerülve a nemzet minden erejével küzd, hogy megalkossa a nemzeti államot; a nemzetközi ipar és kereskedelem terén pozíciókat hódít; a keleten kulturális, gazdasági és kereskedelmi konkurrencziát indít. És mindezekben a törekvéseiben nem áll mellette egy erős, hatalmasabb, lánglelkű nemzeti ellenzék.

A nemzet többsége ennél fogva jogosan áhítozik új viszonyokra a politikában.

mánus ember. Sokat kell dolgoznia, de jó fizetést kap.

— Ugy-e kitűnő ember az ön főnöke? — Kérdi Gábertől egy uri ember.

— Kitűnő? Az ám — kitűnő gazember. Önző, kapzsi, irigy. Nem bánja, ha a nyelvemet lógatom is a sok munkától, — csak a saját hasznát nézi. Tizenhárom próbás gazember . . .

— Ismeri ön Bereznay Pált? — folytatja a kérdező.

— Hogyne ismerném? Pompás ember. Igazi gavallér. Egy elve van: az ember nem született munkára és ehhez az elvéhez hiven — lopja a napot. Tegnap is nála ebédeltem. Mondhatom nagyszerű konyhája van!

— Nagyságos uram, könyörüljön meg rajtam. Intelligens ember vagyok . . . Lemállik a ruha rólam. S két napja nem ettem.

— Mért nem megy dolgozni? Ilyen erős, munkabíró ember létre nem szégyenl koldulni! Dolgozzék!

A koldus megvetően néz végig — a tanácsadón.

— Uram, én selyemben születtem. Apám milliomos volt. S én napszámba menjek? Nem! Annyira még nem süllyedtem.

És koldul tovább . . .

Kell, hogy a magyar parlament mentül előbb teljesen átalakuljon. Más többséget és másféle ellenzékét kíván az ország.
Rudnyánszky Gyula.

— Horvát garázdálkodások. Szinte hihetetlen, hogy a fiúmei magyarokban mennyi a türelem, milyen önmérséklettel tűrik el azt a sok injuriát, a mit a horvátok követnek el ellenünk, melyek teljesen igazolják tegnapi vezércikkünk álláspontját, hogy a horvát nép éretlen.

A két faj közt olyan nagy a gyűlölködés, hogy még a gyerekek is nemzetiségi harcot vívnak egymással apró porontyok, a kik még járnak is alig tudnak, összeállnak és aztán elkezdnek egymással verekedni, olyanképen, hogy a magyar gyerekek „Eljént” kiabálnak, a horvátok meg zsi-vioznak. Persze a nagyoktól tanulták ők ezt el.

Ime még néhány jellemző adat a fiúmei horvátok magukviselkedésére nézve.

A király látogatása alatt emlékműket árultak, melyeken magyar nemzeti színű szalagocsok voltak. Egy kikötő-munkás is vásárolt ilyet és feltűzte a kabátjára. De nem sokáig viselhetette. Mert éppen akkor, mikor a király elutazott egy Jelacsi-czredbeli katonára rárontott a munkásra és egy hirtelen mozdulattal letépte róla az érmet.

— Kutya! — kiáltott rája, — azt hiszed, hogy piszkos Magyarországon vagy, hogy ezt a rongyot viseled?

A dologból dulakodás is lett, mely azzal végződött, hogy a kikötő-munkások alaposan elverték a bakát.

Az se utolsó dolog, hogy az „Európa” fogadóban, a melyben a miniszterek és a király kíséretének egy része lakott, hatalmas nagy horvát zászlók és csak egy tenyérnyi kis magyar zászló volt kitűzve. Az jól el volt dugva, hogy valahogy meg ne lássék. A dolog magyarázata az, hogy Gorub a vendéglő tulajdonosa, egyike a horvát párt legbuzgóbb tagjainak.

A magyar általános hitelbank petroleum-caffinériájának épületére, melynek igazgatója szintén horvát, egyetlen egy magyar zászló se volt kitűzve.

Még cifrábbak az állapotok a Fiumével szemközt fekvő Sussákon.

G. hitelbanki hivatalnok két horvát és egy magyar zászlót tűzött ki. Ez a sussakiaknak sehogyan tetszett és G.-t oly módon fenyegették, hogy ez végre kénytelen volt a magyar lobogót levenni.

Egy sussaki háztulajdonos maga osztogatott ki a lakóknak horvát zászlókat. Egy a házban lakó magyar ember azonban kijelentette, hogy ő magyar zászlót fog kitűzni. A háztulajdonos erre dühösen ráivallt:

— Ön vagy horvát zászlót fog kitűzni, vagy semilyet se! De ha magyar zászlót tűz ki, megjárja velem!

Ebben a dologban az az érdekes, hogy az illető háztulajdonos nem más, mint a — sussaki polgármester.

A magyarérezelmű fiúmeiek közt mindezek a dolgok, melyek nap-nap után ismétlődnek, nagy elkeseredettséget szültek és sok ember hangoztatja, hogy Zichy Ágoston gróf kormányzó a horvátok garázdálkodásával szemben nem lép föl eléggé erőlesen.

Beszélik is, hogy a kormányzót az Uzelácz-ügyében tanusított indifferens magtartásáért menesztik s hogy utódját még ez évben kinevezik.

Hogy mennyi az igaz ebből a hírből, az egyelőre még bajosan ellenőrizhető. A minthogy csak rezervával fogadhatók azok a híresztelések is, hogy a kormányzó bukását nagyban elősegítették az intrikák, melyeket ellene folytattak. Annyi azonban nyílt titok, hogy a kormányzó és Ciotta ellenlábások, a kik közt szüntelen harc folyik.

— Szenczációs hazugságok. A párisi „Figaró” egy londoni táviratot közöl, mely szerint Erdélyben, nevezetesen pedig Kolozsvárott, Szébenben és Zágrábban (!) francia-orosz tüntetések történtek (!), sőt, hogy Bécsben is észlelhetők hasonló jelenségek (!) Bizonyosnak mondja a londoni levél azt is, hogy daczára a Sztambul által terjesztett híreknek, Ferdinánd fejedelem elismertetése bizonytalanabb, mint volt valaha; Bécs és Pétervár közt nemsokára diplomáciai tárgyalások fognak megindulni, nevezetesen pedig Bulgáriát és a galicziai határt illetőleg (?),

Londoni politikai körökben az a nézet uralkodik, hogy Ferencz József király és I. Vilmos császár közt már nem oly teljes az egyetértés, mint volt idáig. Ausztria-Magyarország még rendbe hozhatja dolgát Oroszországgal, de Németország már nem. Ennyi képtelenség csakugyan sok, még egy francziától is!

— **Belföldi hírek.** Uralkodók találkozása. A király — mint Cilliből jelentik — kíséretével Ischlből szombat, aug. hó 30-án reggel 7 órakor érkezik oda és szállásra a járási hivatal épületébe hajt. 8 órakor a német templomban csendes mise lesz. 9 órakor 6 felsege a különböző küldöttségeket fogadja. Délután 2 órakor megnézi a várost, miközben néhány középületet is megtekint. A legújabb rendelkezések szerint 6 felsege ezután még a kerti ünnepélyt is meglátogatja. 6 órakor udvari ebéd lesz és 8 órakor fáklýásmenettel egybekötött esteli zene. Ö felsege ekkor körutat tesz, hogy megnézze a kivilágítást. — A háborúról a müncheni „Allg. Ztg.” a következőképen nyilatkozik: „Négy hét mulva egészen lecsillapul az a nagy orosz-barát láрма a francziáknál s mi nagyon ajánljuk, olvasóinknak: legyenek meggyőződve, hogy az első ágyu-lövést nem Franciaország fogja megtenni, bármily tulságosan izgatótt is néha ott a hangulat. A francziák nagyon is érthetően elárulták, hogy az oroszok segítsége nélkül semmire sem képesek s hogy a hadi akcióban Oroszországtól várják a kezdeményezést. Az első orosz ágyu eldördülése kétségtelesen hatalmas viszhangot keltené a Vogézek nyugoti részén, de a jeladás nélkül a köztársaság vezérférfiai azt fogják szem előtt tartani, hogy a mit a háborus kalandnál kockára tesznek, az — akár jóra, akár rosszra dőljön sorsuk — maga a köztársaság volna. S ez a legjobb biztosíték arra, hogy az uralkodó körök nem engedik magukat terrorizálni a kamara sovén kisebbsége által.” — A király mégis elmegy Prágába bebizonyítandó, hogy az ifju-cseh párt szóvivőinek illoyalis, a trón s a monarchia érdekei ellen irányuló üzelmeit nem tudja be a cseh nép összességének. Bár nagylelkű elhatározásának meg volna az az eredménye, hogy föléssze a dynasztia iránti hűséget és ragaszkodást, kijózanítsa a szlavofil politika maszlaga által elkábultakat és diadalra vezesse a mérsékletnek azon politikáját, melyet az ó-csehek képviselnek. — **Visszaélések egy miniszteri-umban.** A kereskedelemügyi minisztériumban a díjnyokok fizetésének kezelése körül visszaélések jöttek nyomára. A vizsgálatot még nem fejezték be. Dr. Fuhrmann Ferencz, az elnöki osztály kiadóhivatalának igazgatója, egy hét óta fel van függesztve állásától.

— **Külföldi hírek.** Bécs, aug. 27. A napokban itt „Európa jelenlegi helyzete és Ausztria-Magyarország hadi budgetje” czimen röpirat fog megjelenni, melynek szerzője nyilván jól ismeri a legfelsőbb politikai hatóságok szándékait és terveit. Kifejti, hogy legnagyobb mérvben kívánatos a monarchia véderejének lehető legteljesebb kifejtése. Ezután vázolja a reformokat, melyek a hadsereg harckésztségének fentartására szükségesek. A szerző azt követeli, hogy a gyalogságnál szaporítsák a hivatásos tiszték létszámát egy törzstiszttel és egy kapitánnyal minden kerületi hadkiváltó parancsnokságnál és egy tiszttel minden századnál, úgy hogy minden századnak a kapitányon kívül három tisztje volna. Ez azt eredményezné, hogy a gyalogságnál és a vadászoknál a tisztikar száma növekednék 105 törzstiszttel, 105 kapitánnyal és 1800 hadnaggyal, összesen kétezer hivatásos tiszttel. — Bécs, aug. 27. A N. Fr. Pr. holnapi számában a következő félhivatalos kommunikét teszi közzé: „A belgrádi lapoknak az a híre, hogy Oroszország állítólag tiltakozni készül bosnyák csapatoknak Ausztria és Magyarország belsejében való alkalmazása ellen, téves és csupán a végből koholtatott, hogy egy bosnyák kérdést állítsanak napirendre. Azonban elfelejtik Belgrádban, hogy a Novoje Vremja már régebben kijelentette, hogy Oroszország ilyen tiltakozást nem fog emelni. — Washington, aug. 27. Az itteni chilibi követ a külügyminisztériót tegnapi kelettel táviratot kapott, mely szerint a kongresszus csapatai teljes vereséget szenvedtek és futásnak eredtek. A kormány hadseregének egy hadosztálya e hó 25-én, Vinadel-máremellett elvágta a kongresszus csapatait háromjókól és ez által a felkelőket feltétlen mega-

dásra román nálat fordult terjedő hívták.

A

A

sok eg

ban je

szében

némely

bériai

nek fol

A par

hogy a

ket gy

gesznel

tanyák

tarthat

kesered

mány

társzéli

helyen

csikat

neket

dályozz

Il

Orosz

szágra

bériai,

hogy j

szó, n

hetne.

O

nyok j

birálni

tek, mi

szétoml

e jelen

egy né

van. A

alatt su

dettség

alapok

a saját

zete tel

vonhat

esemen

alkatra

Ö

szág e

Európá

az oros

napra f

tottsá

deni,

Nagyon

nincs n

lépten-

N

nitani

és osztr

intézked

tént, de

miszere

ban, m

lehető

nát az

raktára

cseleked

V

Dardan

Orosz

Török

nem ad

tummal

való ba

vetség

mindeh

Merzebu

de ha

nem re

líthatjuk

nyugtal

szállta,

És

Orosz

belsejéb

dásra kényszerítette. — V e l e n c e, aug. 27. A román királyné állapota, ki tengerifürdők használatára véget itt tartózkodik, hirtelen rosszabbra fordult. A királyné baja hír szerint mindinkább terjedő benulás. C h a r e d t tanárt Párisból ide hívták.

A nyomor Oroszországban.

Debreczen, aug. 28.

Az orosz birodalomra a Faraó-féle csapások egyike nehezedett. Az éhínség példátlan alakban jelentkezik és a csári birodalom némely részében a békés orosz nép fellázadt. A szükség némely orosz kerületben oly nagy, hogy a szi-bériai pestis beütött s tizedeli a lakosságot s ennek folytán a lázadások napi eseményekké lettek. A parasztok, kiknek a csár engedelmet adott, hogy a csári erdőkben gyökereket és gyümölcsöket gyűjtsenek éhségük csillapítására, nem elégsznek meg e silány élelemmel, hanem a csári tanyákat fosztogatják s csak fegyveres erővel tarthatók vissza a rablástól. Még nagyobb az elkeseredés ama kerületekben, a hol a csári kormány a csekély gabonát összevásárolta és a határszéli várakba vitette a hadi raktárakba. Sok helyen az elkeseredett nép a készleteket vivő koszikat megtámadta és ha ez nem használt, a sineket felszedte, hogy a tovább szállítást megakadályozza.

Ily iszonyatos dolgokat jelez a távirtda Oroszországból. Ily gonosz idő virradt Oroszországra és a felkelők ama kiáltása: „Inkább Szi-béria, mint itthon meghalni éhen!” igazolja, hogy jelenleg nem oly jellegű mozgalomról van szó, melyet a rendőri közegekkel elfojtani lehetne.

Oroszországban valóban olyanok a viszonyok jelenleg, hogy azt más országokéiból megírni nem lehet. Más országban az oly jelene-tek, minők Oroszországban most előfordulnak, a szétomlás kezdetét jeleznék, míg Csehországban e jelene-tek a helyi kétségbeesés kitörései csupán; egy nép keserősége, mert e keserőségre elég oka van. Azonkívül az is kétségtelen, hogy a hamu alatt sustorgó nihilizmus az éhező nép elkeseredettségében kitört szövetségesre talált és erősebb alapokon nyugvó országokat is megingathatna ez a sajátságos szövetség. Oroszország jelenlegi helyzete tehát nagy és veszedelmes komplikációkat vonhat maga után és Oroszország jelenleg oly események küszöbén áll, mik a jelenlegi kormányalkatra végzettszerűek lehetnek.

Ónámítás lenne azt hinni, hogy Oroszország e nyomora nem jelent veszedelmet a vén Európára. A veszély éppen nincs kizárva, mert az orosz kormány, hogy a belsejében napról-napra tenyegetőbbé váló feszültségnek és izgatótságnak levegőt adhasson, háborút fog kezdeni, a mely már régen táplált vágyát képezi. Nagyon sok jel mutat arra, hogy ez az időpont nincs messze. A francia testvérisülés jelenetei lépten-nyomon szaporodnak.

Nem akarunk különös jelentőséget tulajdonítani a lovas-ezredek szaporításának a német és osztrák-magyar határon s felteszük, hogy ez intézkedés csak a határvédelem tekintetében történt, de sokkal komolyabbnak jelentkezik az élelmiszerek gyarapítása a határszéli hadi raktárakban, mert még az orosz kormánytól sem te-
lezhető fel, hogy éhínség idején elvonja a gabonát az éhező néptől, hogy a határszéli katonai raktárakat megtölthesse, ha csak valami komoly eselekedetre nem készül.

Veszedelmesebb tünetekben sincs hiány. A Dardanellák-kérdését úgy látszik fel akarja vetni Oroszország, mely alig fog békésen elintéztetni. Törökország a Dardanellák őrzésének tisztjét fel nem adhatja, mert e tisztiségre európai mandatummal bír. Mindezekhez járul még a Dániával való barátságos viszony; szóval: a hármasszövetség ellen az ellenszenv mindenütt mozog s ha mindehhez oda számítjuk, hogy a német császár Merzeburgban azt mondta, hogy reméli a békét, de ha háborúra kerülne a dolog, ennek odiuma nem reá hármanának, — akkor leplezetlenül állíthatjuk, hogy a helyzet komoly és az ideges nyugtalanság, mely Európa közvéleményét megszállta, semmiképp sem alaptalan.

És ezen európai állapotoknak oka egyedül Oroszország, mert szüksége van a kitörésre, hogy belsejében nyugalmat szerezhesen.

Egy szép lélek vallomása.

Budapest, aug. 29.

Nem tudjuk, valjon Milassin ur, a ki a diakovári püspökkel folytatott párbeszédét az „Egyetértés”-ben terjedelmesen leírta, tud-e stenografálni is és valjon gyorsírási is felvette-e tehát szövegét adta-e vissza eloquens pártnerének érdekes és mindenestre a nyilvánosságnak szánt nyilatkozatait? De ha csak tizedrésze lett is ezeknek az egy szép lélek nyilatkozatainak helyesen visszaadva, valóban nem tilthatjuk meg magunknak azt a megjegyzést, hogy az embernek vagy még csak a gyakorlati élet küszöbén, vagy már a sir szélén állnia, vagy még gyermeknek, vagy ismét gyermekké válnak lennie kell, hogy oly véghetetlen naivitás fényűzését legyen szabad magának megengedni, mint a milyen az, mely a Strossmayer-féle nyilatkozatok minden mondatából fecseg hozzánk.

A harcoss püspök kánoni stratégiájáról, melylyel az ő oroszai dél felől veszik be a mi északi városunkat Przemysl-t, nem akarunk beszélni. A felett sem vesztegetünk egy szót sem, hogy a magas hivatalok és méltóságok viselője, ki mint püspök és mint titkos tanácsos hűséget esküdt a királynak, önmagától értendő dolgoknak tartja s nem titkolt kellemes érzéssel ki-mondja, hogy a területünkre betűző oroszokhoz az ő s s z e s délszlávok, azaz a mieink is, valamint nem kevésbé az északi szlávok, ami alatt meg c s a k a mieinket lehet érteni, csatlakozni fognak. Arról is hallgatunk, hogy az ennelőtte oly aulikusán szelid, a maga legsajátabb egyház-politikájának Pálból Saullá lett apostola beáll protétának s jövendőli, hogy ötven év mulva európai területen nem lesz többé korona s az orosz nép szolgáltatja majd a legjobb köztársasági elemet. Végül meglehetősen közömbös ránk nézve az is, mikor ez a katolikus és kiváltságosan szláv püspök szemrehányást tesz a pápának azért, hogy az olasz nemzethez tartozik és abban is egy, általa nyilván elháritottnak kívánt akadályt látja az ideálját képező egyesülésnek az orthodox egyház és Róma közt, hogy a csár nemcsak birodalma, hanem egyháza élén is áll, jóllehet igen kétkedünk benne, hogy egy szláv pápa, például Strossmayer ur, kevésbé lenne nemzeti, mint az olasz és kevésbé autokrata, mint az orosz csásarpápa.

Ami sértőleg bántja a szemet, igen vizsgálás, sőt éppen megfoghatatlan, az az állami eszmének és az osztrák-magyar monarchia eszméjének azon feltételek megtagadása, melyben a diakovári püspök tetszeleg. Magyar interviewer-jéhez mindig csak az „Önök” kormányáról, az „Önök” diplomáciájáról beszél. Magyarországról, sőt Ausztria-Magyarországról is úgy beszél, mint egy reá nézve egész idegen államról, illetve monarchiáról, sőt mi több, úgy beszél róla, mint esküdt ellensége annak. Három év mulva várja ez a hazafias püspök a nagy, a döntő háborút és valósággal tüntet abbéli reményével, hogy az a háboru Ausztria-Magyarországot romba dönti Oroszország előnyére. Ő pedig, mint maga mondja, még tíz évig akar élni, tehát legalább hét esztendeig akarja élvezni az általa reményelt birodalom gyönyörűségét. Hátha hamisan jószolt és nem lenne oly hamar háboru, mint ő hiszi, vagy ha nem érné meg! Nem lenne érdemes eselekedet, őt a végzet esetleges kegyetlenségétől, ettől a rettenetes csalódástól megóvni s inkább most mindjárt átengedni őt a jó orosz népek, a mely iránt oly melegen érez? Vagy eresztjük őt barátjához Kossuthhoz, kivel, mint maga beszéli, a hatvanas években tökéletesen megegyezett és akitől legalább megtanulhatná azt a tisztességet, hogy távozzék az olyan országából, melynek törvényeivel és institúcióival a saját érzelmei inkompatibilisek.

Hizelgünk magunknak vele, hogy szabad-
elvéük és demokratikusak vagyunk a lehetőség határáig a szabad szótól soha meg nem ijedünk s mindig inkább ezt védnök a hatósági bavatkozás ellen, mintsem a hatóságot hívjuk fel ellene.

De egy dusan javadalmazott méltóság viselőjének, oly nézeteket és kívánatokat fejezni ki, mint a diakovári püspök s ezt annak teljes tudatában, hogy nyilatkozatai az újságba jutnak; továbbá azzal hivalkodni, hogy az ember egy, a trónt, Magyarország és Ausztria alkotmányát és összes érvényben álló intézményeit megtagadó exsulál „konferál” és az egész „programm” tár-

gyában megegyezett: ez már csak felülmul mindent, a mit a legszabadabban gondolkozó is megengedhetők s meg nem torlandónak tart-hat, feltéve, hogy egy szikra hazafiasság szorult a lelkébe.

HELYI HIREK.

Határidő naptár.

Naptár Aug. 29. Szomb. Prot. naptár: János fejvétele Római katolikus naptár: János fejvétele. Izr. naptár: Ab 25. Sabbath Reeh. Görög naptár: Miron 17.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn. szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

S. ept. 7. Velenczy Mátyás bűnpere.

— A kir. tábla új helyisége teljesen készen van s most már alkalmasnak bizonyult a beköltözésre is. Ma már ezt is megkezdették s oly gyorsan haladnak vele, hogy pár nap mulva a teljes átköltözéssel is rendben lesznek. Csak azután kezdik el a „Korona” régi épületét, ugyan-
azt, mely ideiglenes helyiségéül szolgált a kir. táblának a real iskola számára átalakítani. Ennek az átalakításnak megkezdését rövid időre tervezik, hogy az iskolai év kezdetén már elfoglalható legyen a szintén csak ideiglenes realiskolai helyiség.

— Krausz ezredest, a helyben állomásozó 39. gyalogezred Nagyváradon időző parancsnokát M o r e t t i, a ki Debreczenben is több képet festett, szintén lefestette. A jól sikerült arczképet most Nagyvárad egyik üzletének kirakatában tették ki megtekintésre.

— Uj távirati állomások. A debreczeni fűzesabonyi helyi érdekű vasut Hajdúvármegyében fekvő Macs, Balmaz-Ujváros, Hortobágy, Ohat-Kócs, Egyek, Csege; Heves-vármegyében fekvő Tisza-Füred, Poroszló, Kétutköz, Mező-Tárkány; Borsodvármegyében fekvő Eger-Farmos; Szabolcsvármegyében fekvő Szent-Margita, Folyás, Polgár távirtdahivatalai, az ipolyság-balassa-gyarmati helyi érdekű vasutnak Hontvármegyében fekvő Drégely-Palánk, Nógrád-vármegyében fekvő Dejtár és Balassa-Gyarmat távirtdahivatalai, végül a torontáli helyi érdekű vasutnak Torontál-vármegyében fekvő Loudontanya, Bethlentanya és Temesvármegyében fekvő Temes-Paulis, Versecz-Rét vasuti távirtdahivatalai állami és magántávíratok kezelésére felhatalmaztattak.

— Soványodási kura. L e s z k a y András színigazgatónak már többször mondták jóbarátai, hogy ne egyék olyan jóízűen és tegyen úgy, mint a főkapitány, a ki akkor hagyja abba a falatozást, midőn legjobb ízűen esik neki. Nagyon el fog hizni direktor ur, ha így eszik — mondták neki. Ne féltse engem — mondja Leszkay — majd lesoványodom, ha a páholybérletekért jönnek! És csakugyan, az valóságos lesoványodási kura. Mindenki páholybérletet akar, de hát ez még semmi, ha nincs, nincs! De a volt bérlők jogai! Vannak bérlők, a kik egy éve lemondtak a bérlésről és jöttek utánok mások. Ezek a legközvetlenebb bérlők azt mondják, hogy a jog az ő részökön van, de a volt bérlők sem engednek. Az ilyen vitás kérdés alól Leszkay úgy menekül, hogy a vita eldöntését a — szinügyi bizottságra bizza. Persze, nem volt mindenki olyan ügyes, mint Debreczen egyik legkitűnőbb ügyvédje, a ki egy évig akadályozva volt abban, hogy színházba járjon. Ő, midőn páholyát átadta utódának, írásbeli reversalist adatott magának, hogy az utódnak a szezon leteltével semmi nemű utójogai nem lesznek, e jogok visszaszállnak ő reá. Ez az előrelátó családapa most nyugodtan fog beülni a páholyába. Egy másik bérlő is volt, a ki így íratta be az utódát (ő is akadályozva volt egy szezon alatt a színházba járásban) X. számú páholyba járt X. Y. Tehát ő is egész joggal lép fel mint törzs-bérlő és páholyát meg is fogja kapni.

— Országut szabályozás. A guthi erdő mellett elvonuló m i h á l y d i országut vitás kérdésének eldöntése szükségessé tette, hogy ott ható-

sági szemle tartassék. B e s z l e r Lajos városi tanácsnok és T i k o s Imre mérnök a helyszínére mentek ki, hogy a szemlét megtarthassák.

— **Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága** ma szombaton délután 4 órakor a városházánál ülést tartott.

— **A nagy gyakorlatokat** katonáink Nagyváradon megkezdették. — Az ezred zenekarával mennek hosszabb utakra a harcászati gyakorlatok megejtésére. Nagyvárad különben most telve van katonasággal, a mi az élénkséget és forgalmat ott nagyban növeli.

— **A híres léghajós** holnapi utolsó előadására ismételtén felhívjuk olvasóink figyelmét, annyival is inkább, mert a legváltozatosabb program ezen előadásra tartatott fenn. Az előadást Szabó Ferenc kolozsvári protechnikus nagy tűzijátéka fogja bezárni, melylyel számos meglepetést tartanak fenn a közönség számára. A léghajós ez utolsó fellépését bizonyára nagyszámú közönség előtt fogja megtartani. A léghajó töltsége 5 órakor veszi kezdetét s a tűzijáték pedig 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetében a felszállás és tűzijáték hátfőre marad.

— **Személyi hír.** P u k y E n d r e, táblai elnökünk fia, külföldi tanulmány utjából városunkba érkezett.

— **Fegyelmi tanács a pénzügyigazgatásánál.** Az 1889. évi XXVIII. törvényzikk értelmében a pénzügyigazgatások alatt álló pénzügyi tisztviselők elsőfoku fegyelmi ügyeinek elintézésére minden pénzügyigazgatásnál fegyelmi tanács alakítandó. A pénzügyminiszter közelebb utasította a debreczeni pénzügyigazgatóságot, hogy ezen fegyelmi tanácsba tagokul csak fogalmazókat nevezzen ki, a számvevőség főnökét pedig csupán akkor, ha a fogalmazók csekély létszáma, esetleg egyes fegyelmi ügyekben való érdekeltység ezt föltétlenül szükségessé tenné. A számvevőség főnöke azonban mint szakértő mindig meghívandó a fegyelmi tanácsba valahányszor számvevői közeg fegyelmi ügye áll elbírálás alatt.

— **Szerencse!** Sajátságos eset történt tegnap a helyi vasut műhelyében. Két vashengerre olvastották rá a vasküllöt. Ez úgy megy hogy a vastengelyt meleg állapotban dugják be a küllőbe s aztán úgy esztergályozzák. Tegnap a nem esztergályozott egyik tengelyen óriási robajjal szétpattant a küllő s míg az egyik része leesett a földre, addig a másik óriási erővel vágódott fel egészen a fölép. Szerencsére a szétpattant tengelylyel senki nem foglalkozott és ott, a merre a vasdarab csapódott, senki sem állott s így szerencsétlenség nem történt.

— **Az utadó-könyvecskék** ma este hat óráig voltak válthatók a városháza kis tanácstermében. A határidő lejárván, most már a kibocsátott hirdetmény értelmében csak büntetés mellett juthatnak az elkészettek, vagy hanyagolók az utadó könyvecskéhez.

— **Kis gabona-piacz.** Még a mult esztendőben is a nagytemplom előtti egyháztérren árultak egyesek kis mennyiségben gabonát. Most ezeknek az elárusítóknak nem jutott alkalmas hely s kérvényezték, hogy ilyet számukra jelöljön ki a város illetékes hatósága. A rendőrőrkapitányság meg is tette a kellő intézkedést, alkalmas térül a Collégium mellett a fűvészkert-utca elején lévő nagyobb négyszögű területet jelölve ki.

— **Rendőri felügyelet.** L. A. debreczeni polgárt, a kit Balmaz-Ujváros jegyzője arczult, tegnap Debreczenben is veszélyesen fenyegette K a s z á s József jegyző és három segédje, úgy, hogy L. A. rendőri segélyért folyamodott, a mit az I. kerületi kapitányság meg is adott neki, melléje adván két rendőrt. — Hol van F e r e n c z y E l e k főszolgabíró ur ismert erélye?

— **A gazdák és iparosok** általános hitel-szövetkezetének debreczeni fiókja május havától csak kis mértékben tartja fenn üzemét. A fiókot N a n a s y Lajos vezeti.

— **Tűz ma délben.** Gyorsan egymás után történnek most városunkban tüzesetek. Ma délben 12 órakor a Darabos-utczán gyuladt ki egy ház tetete, melyet a most elég gyorsan értesített tűzoltóknak sikerült eloltani.

— **Sajátságos és érdekes** képesportozatot volt alkalmunk látni a P a p p Albert fényképezési műtermében. Egy gyönyörű hölgy a legragyogóbb szem párral, a leglelkesebb és gyönyörű arczifejezéssel ül félig dőlten egy otto-

mában, kezében pezsgős pohár, előtte egy térdelő katonatiszt, mellette másik kettő, a kik elragadtatással nézik a gyönyörű hölgyet. Mondanunk sem kell talán, hogy a hölgy L a n y i Mariska. Egyike ez a legsikerültebb fényképeknek. Lánya Mariska és Janis Ottó együttes fényképei is cirkulálnak már városunkban, melyet haláluk előtt Goszleinél Budapesten csináltattak.

— **Fekete torony.** Az ártezi kut furásával dolgozó gépek fekete füst fellege ott gomolyodik össze a nagy templom tornyánál, szépen körülövezve azt, hogy oda rakodják hatalmas falához, elárasztva füsttel a Hatvan utcát is. — Megérjük, hogy mire készen lesz (ha lesz) az ártezi kut, fekete lesz tőle a nagytemplom.

— **A szénatermés** Debreczen és vidékén nagyon rosszul állt be. A takarásnál mindannyiszor kellemetlen időjárás volt, úgy hogy nagy mennyiség romlásnak indult. Most már emelkedik a takarmánytészta ára is.

— **Felmentve.** Ifj. K a r a p Imre volt h. bősörményi közmunkatanácsos hivatali sikkasztási bűnyében a debreczeni kir. törvényszék tegnap fejezte be a végtárgyalást. A törvényszék ifj. Karap Imrét, a sikkasztás büntetettének vádjá alól f e l m e n t e t t e — és a sikkasztás vétségé miatti eljárását elévülés címén b e s z ű n t e t t e. Vádlott ügyvédje B r ű l l B. volt.

— **A színházi restaurálás** után rákerült a sor a színházat övedző kártra is. Most már ezt is, amennyire lehetséges, rendbehozzák. Az utakat szegélyező sodronyt és oszlopokat újra festik, ugyszintén a színház előtti nagy vasrácsozatot s lánc-csoportot is. Az Egger villanyos cég két montörje tegnap megérkezett és hozzáfogtak a szinpad villanyvilágítás berendezéséhez.

— **Elkobzott kenyér.** A piaci vizsgálat gyakran hoz felszínre olyan dolgokat, amelyek, ha észrevétlenül maradnak, az egészségre károsan hatnak s a város lakosságának azt a részét, mely kizárólag a piacról szerzi be szükségletét, egészségi tekintetben veszélyezteti. A minap éretlen, majd túlerült gyümölcsöt koboztak el, majd több kenyérré került a sor. Ma is sületlen kenyeret vont ki az egészségügyi rendőrség az elárusítás alól. Minél szigorubb a piaci szemle, annál kevesebb eshetőség marad fenn, hogy az ott elárusított élelmiszerek az egészségre ártalmasak.

— **Halálozás.** öz. B e k e Istvánné szül. Bekó Johanna rövid szenvedés után elhunyt szeretteinek nagy fájdalmára. Temetése holnap d. u. 1/2 órakor lesz B e k e Mihály városi árvaszéki elnök nagy-hatvan-utczai házatól. Nyugodjék békével. — A temetést Dankó M. rendezi.

— **Kémény tűz** volt tegnap délután félegykor a Csokonai-utca 1456 számú háznál. A tűz nagy lánggal csapott fel s megrémítette a lakókat. Azonban szerencsére sikerült azt ideje korán eloltani.

— **Tűz volt** ma hajnalban a veres-utczán a K o v á c s Imre földműves 455. számú házában. Az épület hátulsó nádfedeles része, állítólag a kéménytől gyuladt ki. A tűznél, mint a legközelebbi alkalommal is, nagy vízhiány uralkodott s hozzá még a tűzoltóság későn lett értesítve. Szerencse ilyen körülmények között, hogy sikerült a tüzet lokalizálni és hogy szélségsend volt.

— **Birokverseny.** A Széchenyi utca végén lévő hippodromban gyakoriak a birok versenyek. Kecsegtető az az 50 frt jutalom, mely a Herkules földhöz vágásáért jár. Eddig számosan tettek kísérletet, de a birok mindannyiszor a Herkules győzedelmével végződött. Tegnap este szép sikerrel birkózott F a r k a s János, Vilmos csapolegénye, akinek hatszor ment neki a Herkules s mégsem bírta megintatni, sőt még ő dobta el a vállas fért. Ma aztán ujjabb sikert aratni újra a harcztérre lépnek.

— **Uj iskolák Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik, hogy Schlauch Lőrincz püspök áldozatkészségéből a most kezdődő iskolaévvél egy kisdédvónó-képző tanfolyam nyílik meg a szürkenének vezetése alatt álló intézet mellett. Nagyváradon rövid idő múlva megnyílik a női kereskedelmi tanfolyam is mert igen sokan jelentkeztek az abban való részvételre.

— **Elmaradt gyűlés.** A helybeli pincesz-egylet tegnap délutánra hirdetett választmányi ülése, a tagok kevés számmal történt megjelenése miatt nem volt megtartható. A legközelebbi választmányi ülést, szeptember első felében fogják megtartani.

— **Megszűnt adó.** A harmadosztályú kereseti adó egy fajtájával, hir szerint, megesis az az adók természeténél fogva hihetetlen dolog, hogy meg fogják szüntetni. Vannak földbérlok, a kiknek harmadosztályú kereseti adója az egy forintot sem ulti meg. Az ilyen apró adótételek kivetése, behajtása jóformán több fáradságot szerez, mint jövedelmet. — Szegeden például, hol majdnem 2000 ilyen földbérlo van, 542-nél nem tudták beszerezni az adót. A pénzügyi kormány — mint a „Sz Híradó” értesül — épen ezért állítólag arra határozta magát, hogy ezeket a parányi adótételeket jövőre ki sem rovatja.

— **Libát, ruczát** a mai naptól kezdve már nem lehet a piacon kapni, hanem az e célra rendezett baromfi-piacon a Miklós utcán, hová most már a rendőrségnek is több embere van szolgálatra kirendelve.

— **Hajdu-Böszörmény város hazafias közönsége,** mint eddig, úgy az idén is megünnepelte Kossuth Lajosnak nevenapját. Korán reggel 48 ágyulóvés hirdette a nap jelentőségét. A függetlenségi és 48-as körben tartott banketten pártkülönbőség nélkül ott volt a város színe-java s a lakomának az kölcsönzött nagyobb érdekeltséget, hogy a városban időző E. Kovács Gyula, a kolozsvári nemzeti színház tagja is megjelent. A felköszöntők sorát ifj. Sívágó Gábor orsz. képviselő nyitotta meg s szép beszédben éltette Kossuthot. Utána E. Kovács Gyula szavalt a nagy hatással Kossuthnak a Washington György sirja feletti elmékedését. Ezután Uzonyi Péter, majd Somossy Béla polgármester és ifj. Sívágó Gábor ittak szép beszédek után Kovács Gyula egészségére. Dobó Sándor rövid beszédben Somossy Béla polgármestert és ifj. Sívágó Gábor orsz. képviselőt éltette. Józsay János Kossuthot, Sebestyén Béla a jelenlevő színészeket köszönté fel. A társaság a késő éji órákban oszlott szét.

— **A régi bélyegjegyek érvényessége.** A pénzügyminiszter közhírré teszi, hogy a régiebb kiadású rózsaszínű, illetőleg sötétbarna alapu bélyegjegyek, tekintve, — hogy belőlük még sok részlet van, augusztus 31-ike helyett, mint az eredetileg hirdelve volt, csak ez év december hó végével helyzetnek forgalom és használaton kívül, úgy, hogy addig árusíthatók és érvényesen használhatók. A december végével még fennmaradó bélyegjegyek azután 1892. január hó 1-től ugyanazon hó végéig lesznek beválthatók.

— **Elfogott zsebmetsző.** S i m o n Sámuelné ismert perszóna volt a rendőrség előtt, lopásért és apróbb dolgokért büntetve is volt már. Azt a foglalkozást űzte az utóbbi időben, melylyel legjobban hitte a pénzhez jutást. Zsebmetszőnek csapott fel, hogy ezzel is bizonyosság legyen téve a fejlődő nő emancipációnak. Kiment Szoboszlóra s az ott tömegesen tóduló egyszerű s vigyázatlan embereket pénztől szépen meglopta. Veszedelem műtétjén azonban tegnap éppen akkor, midőn S o l t é s z Juliánától 1 frt 26 krt ellopott, rajta vesztett. A rendőrség letartóztatta s több rendbeli büntetésére való tekintetből is átadta a kir. ügyészségnek.

— **Szemfényvesztő fátzol.** A fiatal hölgyeknek az a hiu szokása, hogy még verőfényes nyári napokon is fátzollal védik az időjárás ellen arczuk finomságát, a félszemébe került nemrég egy londoni gazdag földbirtokos egyetlen leányának. Miss Mary Hamphris egy csomó színes fátzolt kapott a vőlegényétől, a ki Párisban vásárolta ezeket az ajándékokat. A menyasszony persze ezeket a fátzollokat viselte legszívesebben, noha már az első napon is különös fájdalmat érzett az arczában, de nem törődött vele, mert csendesen elmúlt, mihely a fátzolt levette. Egy falusi kiránduláson hirtelen viszketni kezdett a szeme, mintha valami kis bogár repült volna bele. Föl se lebbentette a fátzolt, hanem csak úgy dörzsölte meg a szemét az ujjával. Még ugyanaznap este erősen meggyulladt a szeme. A házi orvos nem is sejtette a baj okát és elhívott egy speciálistát, a ki a fátzolnak néhány apró, szinte láthatatlan rostját fedezte fel a kisaszony szemében. A gyulladást semmiképp sem tudták megszüntetni az orvosok s nem maradt egyéb hátra, mint az operáció. Ki kellett venni a megmérgezett szemet. A leány szülei pört indítanak a párisi kereskedő ellen, a kitől a vőlegény a mérges festékekkel színezett fátzollokat vásárolta.

kelő nap, lassan árasztja meleg sugárait s végre az egész égboltot boarranyozza? Melyiknek fényében, tartósságában, melegségében jobban bízni? Kell-e felelet? . .

Pénz és szépség; ez a két hatalom uralja a világot. Nincs vihatlan vár, melyet ezekkel be nem lehetne venni. — Így szokták mondani. És mégis hányan győznek várnál becsesebb diadalokat e két tényező nélkül. Szegény legényekbe beléseret sok gazdag leány s a szépséggel épen nem bővölködő ifjak elég szerencsések okos, bájos, szeretetreméltó leányok vonalmát megnyerini. Mi ennek oka? Hogy a szerelem még mindig vak? Vagy hogy a művelt lélek, gyöngéd kedély s egyéb szív és jellemi tulajdonságok még most is becsesebbek, mint a hervatag szépség és erőltetett külső máz?

Az orvosok legjobb barátaink,
Kik az élet törékeny csónakából
Mentő kezükkel átsegítenek
Biztos partjára az örök halálnak.
R u d n y á n s z k y Gyula.

— **Ha asszony a polgármester.** Kauzasz több városában a nőemancipáció már megvan. Lehet tisztviselőket választani hölgyek közül. Az egyik városban egy fiatal nőt ért az a megtiszteltetés, hogy polgármester legyen. Lelkiismeretesen és buzgón teljesítette tisztjét mindaddig, míg a tüzoltóparancsnokba bele nem szeretett. Polgármester és tüzoltóparancsnok aztán egyszer csak megszöktek. De ez sem rendítette meg a nők iránti bizalmát. Ismét nőt, Grandner kisasszonyt választották polgármesterré, csakhogy tüzoltóparancsnok is asszony lett, With Janka.

— **Ritka eset.** Felsőhessen tartomány Licht városában augusztus 10-dikén egy Albach nevű 96 éves aggastyán halt meg. Az aggastyánnak 96 éves kora dacára csak huszonháromszor volt életében születésnapja. Az öreg ugyanis 1796 február 29-dikén született, tehát olyan dátumon, a mely csak minden negyedik esztendőben ujul meg.

— **Az orvosok Párisban.** A francia fővárosban 2200 az orvosok száma s így minden ezer lakosra jut egy orvos. A legtöbb orvos, 680 a 8-ik kerületre esik, aztán 376 orvos a 9-ikre. Legkevesebb orvos (26) a 13-ik 12-ik (25) kerületben lakik a kerületek lakosságának számán kívül a vagyonosság is magyarázza az orvosok megoszlását.

Arany, ezüst.

— Csevegés. —

Még ilyet nem hallott a világ!

Nem kell a pénz az embereknek! A pénz, a világ e leghatalmasabb Molochja nem kell. A pénz! A rengő búza-kalász, a betevő falat, a pástétom, a pezsgő, asszony mosolygás, szép leány csók, minden aljasság emeltyűje, imádság tárgya: a pénz nem kell az embereknek!

De hát miért nem kell?

Mert Wekerle pénzügyminiszter annyi ezüst tallért gyűjtött össze, hogy az most majd felveti őt.

A piacra dobálja a sok ezüst tallért és kényszeríti az embereket, hogy ezüst tallérokat vegyenek fel. A hivatalnok köteles elfogadni fizetésének 3%-át ezüst tallérokból. Így pl. a vármegye kap minden hóban 4500 frt dotációt. Erre adnak neki 1500 darab tallért.

A vármegye fizetése alatt egy hajdu, a törvénytörő fizetése alatt kéthajdu, a Kir. Tábla fizetése alatt 3 hajdu görnyedez elsején, mikor azt az adóhivatalból elcepelik.

A tisztviselő csak immel ámmal veszi el a súlyos pénzt, „átmeneti“ az ugyanis, hát az embernek azért a kis „transzitó“-ért kár a zsebét rontania.

Azt mondják, hogy Wekerle azt tapasztalta, miszerint az állami tisztviselők nagyon sok pénzt hordanak maguknál mostanság. Ezt akarta megakadályozni ezzel a spártai móddal, a súlyos pénzzel.

Hogy milyen nagy zajt üt az ezüst tallérok piacra dobása, mutatja a következő eset:

A Bika kávéházból tömegesen tódultak ki a vendégek az utcára, hogy megtudják, hány rabot visznek át az utcán, mert iszonyu nagy volt a lánccsörgés.

Pedig nem volt ott egy akkora rab se, mint a kis ujjam.

Egyszerűen az történt, hogy Izidor, a kávéház főpinczéje és Henrik, a vendéglő főpinczéje értekezve, lassu menetben elhaladtak a kávéház előtt. Az ő hátsó két zsebök okozta a pokoli csörgést, mert tele voltak ezüst tallérokkal.

Hiszen tudvalevő dolog, hogy az egész város Izidornak, meg Henriknek hordja össze a pénztét.

Majdnem szerencsétlenség is történt már az ezüst tallérok miatt. Egy hivatalnok, a ki egy kis „görbe napot“ akart magának csinálni, zsebre dugott vagy 50 tallért abból a 30,000-ból, melyet a pénzügyminiszter Debreczenbe utalt.

Mig jó kedve nem lett, addig csak ment a dolog valahogy. Hanem hivatalnokunk vékony dongáju ivó lévén, a tallérokba vajmi kevés ment el és máris be volt csipve.

Ekkor kezdett hazafelé vándorolni. Utközben azonban egyszer csak feldől és pedig az oldalára. Ez többször megtörténik rajta, mire észre veszi, hogy a menykő sok tallér húzza a földre és kényszeríti feldülni. Hirtelen egyet gondol és kezdi a pénzt egyensúlyozni a zsebeiben. Hanem már „nem látott jól“ a bortól és az egyensúlyozás nem sikerült. Az lett a következménye, hogy most már hol egyik, hol a másik oldalára esett le. Hivatalnokunk erre dühbe jött, valahogy bevászorgott egy közeli kávéháza és ki nem mozdult addig, míg egyenkint mind el nem verte a veszedelmes tallérokat.

Ime az ezüst tallérok „erkölcsnemesítő“ hatása.

„Mentőként“ is használt már az ezüst tallér.

Egy fiatal dandy légyottra készült. Mint tapasztalt gavallér tudta, hogy „Cassio“ pénzt hozza magaddal. A pénzügyminiszter famózus rendelete folytán csakis ezüst tallérai voltak. Fiatal emberünk még örült is rajta, hogy tele rakta a zsebeit tallérokkal, mert azok súlya méltóság teljes lépésekre kényszerítette őt s ez a méltóság teljes mivolt még hódítóbbá tette őt.

Egy szép asszonynál vetette ki reményének megakadt horgonyát. De óh fátum! jön a férj. Dandynek elpárolgott, mint a benzin, hanem a férj utána. A gavallér keresztül akar ugrani a kerítésen, de óh átkozott tallérok! azok súlyától nem bír felemelkedni „a helyzet magaslatára.“ Pedig a férj már a közelben liheg.

Ifjunknak hirtelenében egy Szent-Lászlói gondolata támad: belenyul a zsebébe és marokkal kezdi szórni a tallért a dühös férj elé.

A férj úgy gondolkozik, hogy a — szarvak már ugyanis megmaradnak neki, ha a fiatal embert el nem éri is, de a tallérokat holnapig felszedi más. És mint a kunok az aranyokat, úgy kezdi ő is a tallérokat szedegetni. Fiatalemberünk pedig megszabadulván súlyától „hideg udvariasággal“ keresztül teszi magát a kerítésen és eltűnik a semmiség kódébe.

A pénzügyér azért bocsátotta forgalomba az ezüst pénzt, mert szokatni akar bennünket az érchez, miután ha a valutát rendezte, akkor nekünk is lesznek ezüst és arany pénzeink.

Hja, arany! az már más!

A sárgacsikók bágyadt, halvány fényökkel mennyi arcot fognak pirosra festeni. Czoki neked előle plebejusi bankó!

Csak már itt volna az aranykor, ez az ezüstkorszak nem ér semmit.

Az arany dicséretére csak egyet.

Valakinek ott ágaskodik a zsebében egy cs. és kir. arany. Egyéb semmi, egy krajczár se. Tudja, hogy az megér 5 frt 68 krt s a vendéglőben éppen ennyit költ. Jön azonban a „számvető pinczér“ és az árfolyamlappal kezében kimutatja, hogy az arany e perczen csak 5 frt 58 krt ér.

— No hát akkor 10 krt „aufschreiben.“

Másnap meg az „adós“ viszi a kezében az árfolyamlapot és kimutatja a pinczérnek, hogy az arany értéke és árszija 5 frt 87 kron áll, tehát most már ő tartozik neki 20 krral.

A pinczér nem dolgozhat a vendéggel szemben „aufschreiben“-re, tehát az árfolyamkülömbözethől szépen meg lehet majd élni.

És a mi fő, e szerint most már a szegény ember is játszhat majd a börzén, vagyis tánczolhat az aranyborju körül.

L. H. V.

REGÉNY CSARNOK.

Két szin, két sziv.

REGÉNY.

Irta: Sz. Buday Etel.

47

Mária könyhullatások közt vált meg Raultól, de szelid jó természete, hamar belenyugodott az elválásba, minden belső izgatottság nélkül várta visszatérését, átadva magát a boldog ábrándozásnak.

Az első levél, melyet jegyesétől kapott, hártalan öröme ragadta, napokon át vigan csevegett, mint kis madár az első enyhe tavaszi napsugáron. Folyton tartalmát csevegte, hogy környezete kívülről megtanulhatta s ez Mohamedet ingerelte, tova űzte köréből, mi Mária figyelmét kikerülte, de nem az Azraélet, ki ezért Mohamedet komolyan megfeddte s szemére lobbantá, hogy nem bírja szenvedélyét fékezni.

Mohamed megtörtén hallgatá feddéseit, igazat adott okos kis barátjának, azon kinyilvánítás mellett, hogy nem bír elég lelkierővel önmaga felett uralkodni.

— De az Istenért Mohamed — szölt Azraele felindultan — hová fog ragadni szenvedélyed a válságos percekben, ha előre nem szoktatod magadat az önmegtagadásra? Szívemet a rémület tölti el.

Mohamed meghatottan ígérte, hogy erélyesen fogja magát viselni minden körülmények közt s keservesen panaszkodott vad hevesége ellen, mely minden feltett szándékában megdönti őt s utálattal szölt szive mélyében szunyadó gonosz érzelmeiről, melyek folyton ösztönzik rossz cselekedet elkövetésére.

S vadheveséggel kapott kebléhez, mintha szivéből a gonosz indulatot akarta volna kitépni és szenvedélyesen mondta:

— Hidd el Azraele, én bensőleg két különböző lény vagyok — jó és rossz — kik folyton egymással harcolnak s hogy melyik győzi le a másikat, a jövődöt titka.

— Oh én magam is félek enemtől Azraele! Utálok nyomorult porhüvelyem, melynek tett erejét felhasználhatja belősztonóm, ugy a jóra és rosszra, a mint vérem hevesége kormányozza. Oh, borzasztó azt tudni Azraele, hogy ösztönünknek rabja vagyunk!

E bepillantás szive mélyébe, Azraélet még inkább elrémité, de nem árulta el előtte, s igyekezett őt eszéles szavaival megnyugtatni, és gyöngéd figyelmes szeretettel bánt vele, szeretete kimutatásával akart zord kedélyére jó tevéleg hatni, de jósa elöl is kitért Mohamed, teljesen elkülönített egyedülre kárhoztatta önmagát, s még ezel sem elégedett meg, hanem több napokra terjedő szabadságot kért Ullmantól, s elutazott Grácba az öreg Jakab látogatására.

Caesárt a felügyelő szolgára bízta, és a táplálásra szükséges pénz mennyiségét nála hagyta, lelkére kötve, pontos hűséges ellátását kedvencének.

(Folyt. köv.)

Szerényi K.
Mandel He.
Barta Jenő
Dr. Huszák
Buchbaum
Pinsker La.
Sas utazó
Fodor M.
Rozenberg
Angländer
Reiner Jak.
Szv. Löv S.
Winkler ut.
Löwenberg
Glas Zsým
Klein M.

Wolf M. u.
Hegy István
Hencz Hei.
Kőmives bi.
Hoffbauer
Strasser Ia.
Benedetty
Merighi Gi.
Gömör SÁ.

Rozzer K.
Hauca J.
Májer Ann.
Hegedus J.
Kantzer K.
Lősy János
Brand Aur.
Dr. Weitner

Herczog J.
Spitzer J.
Wárnai Ig.
Weisz Jón.
Löwenfeld

Sicherman
Smilovics
Blum Lajo.
Lőfkovics
Geiger ter.
Fischer ter.
Fischer M.

IR
gazdasá

N
Ajá
tételek r
mányu

HOL
szab

V
mely val
tekinteth
más gazd
hoz való
vascsöv

KERT

jótáll
Gé
tását fén
slaposan

Idegenek névsora.

„Bika“ szálloda.

Szerényi Kázmér és neje Ujpest.
Mandel Hermann gyáros Bécs.
Barta Jenő és neje birtokos Zala Szent Grót.
Dr. Huszákh Nándor ügyvéd Zenta.
Buchbaum Sándor Brűn.
Pinsker Lajos utazó N.-Várad.
Sas utazó Brűn.
Fodor Mór utazó Bpest.
Rozenberg ker. Sopron.
Augländer M. birrkokos Álmozd.
Reiner Jakab ker. Bpest.
özv. Löw Salamonné N.-Várad.
Winkler utazó Bécs.
Löwenberg Sándor Bécs.
Glas Zs. mond utazó Bécs.
Klein M. " "

Angol királynő szálloda

Wolf M. utazó Bécs.
Hegy István lelkesz Kis-Laka.
Hencz Heimer utazó Bécs.
Kömives birtokos Nádudvar.
Hoffbauer Bpest.
Straszer Imre Bpest.
Benedetti és Fiai Grätz.
Merighi Giacomo Italia.
Gömöry Sándor Bpest.

„Fehérló“ szálloda.

Rorezer Károly utazó Bécs.
Hauncsa József " "
Májér Anna Cségeröl. "
Hegedűs János utazó Bécs.
Kanitzer Károly honvédhadnagy Bécs.
Lősy János utazó Bécs.
Brand Aurél orvos Budapest.
Dr. Weitner Márton m. k. tart. állom. honvéddorvos.

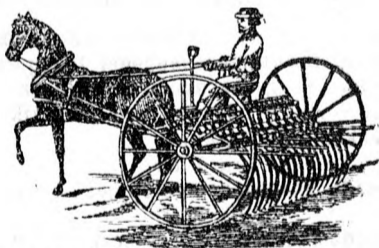
„Frohner“-szálloda.

Herczog J. utazó Bécs.
Spitzer J. " Bpest.
Wárnai Ignátz felügyelő Bpest.
Weisz Jónás N. Várad.
Lövenfeld Mór Dorog.
" Rikárd " "
" Vilmos " "
" Frigyes " "
Sicherman Lajos és családja Ajak.
Smilovics Lipót Bpest.
Blum Lajos Tasnád.
Lőfkovics ter ker. Iglo.
Geiger term. ker. Bpest.
Fischer term. ker. Bpest.
Fischer Matild Helyböl.

IRÁNYI BÉLA

gazdasági gépgyára és nagy gépraktára,
DEBRECZEN,
Nagyvárad-utca, 2227. szám.

Ajánl igen jutányos árak és kedvező fel-
lételek mellett, ugy saját mint más kitűnő gyárt-
mányu

„HOLLINGSWOTT“ gyűjtőgépeket
szabadalmazott új fajta külön szerkezetű

„Viktória“ rostákat

mely valamennyi eddig létező rostákat minden
tekintetben felülmulják; ezeken kívül mindenféle
más gazdasági gépeket, továbbá: Gözcséplő gépek-
hez való részleteket mint, aczéldobszínkeket többféle
vascsöveket, fém és fa lagerokat stb. stb.

KERTI és LOCOMOBIL fecskendőket,
Kutszivattyukat

jótállás és a legjutányosabb árak mellett.
Gépműhelyben mindennemű gépek javi-
tását fém- és vasesztergályozást, kazán javítást,
alaposan, gyorsan és jutányosan készítenek.

Teljes tisztelettel:
Irányi Béla.

Utolsó előadás.

A MARGIT-FÜRDŐ TELEPÉN
A KORCSOLYA PÁLYÁN
vasárnap, folyó hó 30-án,

kedvező idő esetében

a világhírű florenzi léghajós és légtornász

GIACOMO MERIGHI

az óriási „Saturnus“ nevű léghajójával utol-
jára száll fel, ugyszintén utolsó fellepte a híres
akrobata társaságnak, a

BENEDETTI CSALÁD-nak.

A felszállás után záradéku ÓRIÁSI TÜZIJÁTÉK rendeztetik a
híres kolozsvári Szabó Ferencz pirotechnikus által. — A n. é. közönséget a fel-
szállás előtt, közben és után a léghajós visszatérteig, valamint a tűzijáték tartana
alatt, Racz Károly zenekara fogja mulattatni.

Pénztárvnyítás a helyszínén d. u. 4 órakor. — A zene kezdete d. u. 5 óra-
kor. — A léghajó érdekes megtöltése 5 órakor s a tűzijáték 8 órakor veszi kezdetét.

HELYÁRAK: Fentartott hely I frt, I. hely 80 kr., II. hely 50 kr.,
III. hely 20 kr.

Gyermekek, tanulók és katonák örmestertől lefele az I., II. hely fét fizetik.

A n. é. közönség kényelmére a fentartott, első és második helyen terített aszta-
lok mellett kitűnő ételek és hűsítő italok le-znek jutányos áron kiszolgáltatva.

A n. é. közönség minél számosabb látogatását kéri tisztelettel

a Margit-fürdő tulajdonosa.

Kedvezőtlen idő esetén az előadás másnap tartatik meg.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr.
1 kis " " " " 68 "

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, —

Egy köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar kereskedésében
DEBRECZENBEN.

SCHLICK-FÉLE

Vasöntöde- és Gépgyár-részvény-
társaság

BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. Külső Váci-ut 1696/99.

Városi iroda és raktár:

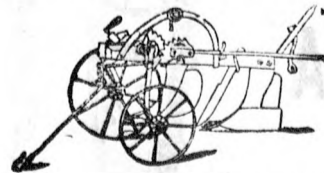
VI., Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

gőz- és járgánycséplő-készületeit

és számos első díjakkal kitüntetett

szabadalmazott SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit
és szabad. mélyítő-ekéit.

Eredeti Schlick és Vidacs-féle egyvasu
ekéit, — talajmivelő eszközeit, boronait és
rögtörő hengereit, —

valamint

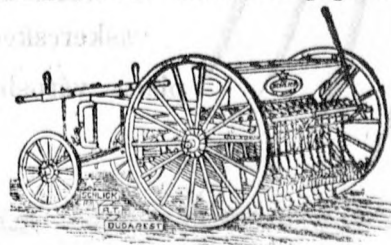
SCHLICK-féle szab. „HALADÁS“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER
és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri
morzsolók és darálók, szabad. Jókay féle „Hungária“
daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberen-
dezések. Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató-
gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Mintaraktár Debreczenben: Trnka Ferencz urnál.

GYENES LAJOS

NŐI DIVAT és RÖVIDÁRUK RAKTÁRA
DEBRECZEN, FŐTÉR, VÁROSHÁZ ÉPÜLET.

Nagy választékban található raktáramon

NŐI RUHA SZÖVETEK és DISZEK,

Mosó toilek, satinok és batistok.

NAPERNYŐK.

Francia, Hauschild és Harlandi

kötő és himző pamutok.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Női ruhák elkészíttetését mérték után
saját szöveteimből elvállalom.

FÉRFI CHIFFON INGEK

gallér vagy a nélkül 1.50 kr.,
a hirneves Schroll-féle chiffonból

három minőségben: 1.90., 2.20., 2.60.

gallérok, kézelők,

zsebkezdők

minden árhoz.

HARISNYAK,

urak, nők, gyermekek számára,
ezérna és selyem keztyük,

napernyők, esernyők

legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

üzégnél

Debreczen Rózsater.

A mai naptól kezdve az egész idény alatt

PASSATUTTI,
MALAGA SCHASELLA ALBA,
SCHASELLA RUZS, TRAMINER

és
20 különféle faj

MUSKOTAL

GSEMEGE SZŐLLŐ

kilója 44 kr.

Kapható:

LEIDENFROST ARMIN

fűszer. anyag. festék és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Bika szállodával szemben.

Kvizda-féle köszvény folyadék
fájdalomszüntető szer

Köszvény, rheuma és idegbajoknál.

Ugyanez jó sikerrel használható merevedéseknél, az izmok merevségénél. Ideggörcsök-nél főképp pedig erővisszaczerzésre nagy munkával foglalkozóknak vagy a kik nagy menőgyakorlatot tettek.

Egy palack ára 1 frt.

Kvizda Alveolar fogc-eppei 1 palack 50 kr.

Kvizda hajszesze 1 palack 50 kr.

Kvizda tyukszemtapasza 1 doboz ára 35 kr és 70 kr.

Kvizda sósborszesze, 1 palack ára 85 krajczár.

Kvizda Alveolar szájvize. 1 palack ára 40 kr.

Kvizda utifüvedv. 1 palack ára 35 kr.

Kvizda Alveolar fogpasztája. Egy porcelán tegelyvel 70 kr.

Kvizda hagymapomádéja. 1 tegely ára 80 kr.

Csak akkor valódiak, ha a fenti védjeggyel vannak ellátva.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszer-tárában

Kvizda János gyógyszer-tára a Kereszthez.

3 Korneuburgban, Bécs mellett.

Legújabb szabadalmazott
mosógépek,

kerti lóczak,
kerti buterok,
jégszekrények,
tizedes mérlegek,
mezőgazdasági
eszközök,

„PERONOSPORA“
(szőlőpenészgomba) fecskendők. Allweiler rendszer.

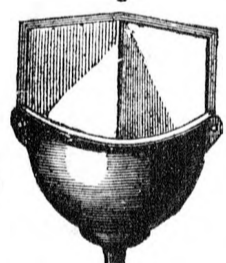
vas és kátránytető-
lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

(rokás jegyű szerszámok)
minden iparághoz.

Minden vasáruban vágó cikkek
legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap kívánatra, bérmentve
küldetik.

TÓTH GYULA

előbb

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, fő-
piacz városház és czepléd-utca
sarkán.

